

תמורה של פר יום הכפורים

נתבאר, שנחלקו חכמים אם פר יום הכפורים נחשב קרבן יחיד, או קרבן רבים [שותפים או ציבור].

והנה לדעת האומרים שהוא קרבן רבים, דין פשוט הוא שאינו עושה תמורה, [שאם אמר על בהמת חולין שתהא תמורתו, לא נתקדשה אותה בהמה להיות תמורה], שאין תמורה אלא לקרבן יחיד, כפי שיתבאר בעזה"י בהמשך.

אבל לדעת האומרים שהוא קרבן יחיד, נסתפק רבי אלעזר, האם הוא עושה תמורה כשאר קרבנות יחיד, או שאינו עושה תמורה.

ומתחילה רצו לומר, שסיבת הספק היא, משום שכהן גדול מקדיש את הפר, וכל הכהנים מתכפרים בו, וכלל בידינו, שרק הבעלים יכול לעשות תמורה לקרבנו, ולא אחר [כפי שיתבאר בעזה"י בהמשך].

ומעתה הספק הוא, האם הכהן הגדול שהקדיש את הפר הוא נחשב לבעליו, ומאחר שהוא יחיד, הוא עושה תמורה, או שכל הכהנים המתכפרים בו נחשבים בעליו, ומאחר שהם רבים, אינם עושים תמורה.

אולם דחו זאת, כי בדבר זה לא היה לרבי אלעזר להסתפק, שהרי רבי יוחנן כבר אמר בפירוש, שלענין התמורה, המתכפר נחשב בעליו לעשות לו תמורה, ולא המקדיש [כפי שיתבאר בעזה"י בהמשך].

ולפיכך אמרו, שספקו של רבי אלעזר הוא באיזה אופן שאר הכהנים מתכפרים בפר זה של יום הכפורים.

האם מתכפרים הם בו כפרה קבועה [=בקביעותא מתכפרי], כשאר בני אדם הטעונים כפרה באחד מהקרבנות, והפרישו אחרים קרבן עבורם, שאותו קרבן מכפר עליהם כפרה גמורה, ומחמת זה הם נחשבים בעליו לענין תמורה, ומאחר שהם רבים, אינם עושים לו תמורה.

או שעיקר כפרת פר זה לכהן גדול, ושאר הכהנים^כ כפרתם צפה בו על גבי כפרת כהן

^כ וביתו נמי, מקופיאי מכפרי, דאי לאו הכי, הויא ליה דשותפין, ואין עושין תמורה. [תוס'].